

Afspraken voor betere burgerparticipatie!

1. Betrek kennisinstelling bij het ondersteunen van burgerinitiatieven
2. Maak voor het uitvoeren van een burgerinitiatief een startnotitie en laat de raad hiermee instemmen
3. Maak afspraken over het omgaan met alternatieve plannen van burgers
4. Wees als gemeente transparant over de beperkingen van inspraak
5. Maak aan burgers duidelijk dat 'nee' een antwoord kan zijn en democratisch kan worden gelegitimeerd en leg uit waarom
6. Vergroot als gemeente het draagvlak voor maatregelen die noodzakelijk zijn vanuit algemeen belang
7. Schaf de inloopavonden met geeltjes plakken af
8. Spreek af met welke attitude lokale democratie kan worden bevorderd
9. Maak het ambtenarenapparaat transparant voor de burger
10. Zet een veranderproces in beweging

Platform Lokale democratie LV
Leidraad vormgeving burgerparticipatie

Afspraken in andere gemeenten

- **Zorg voor mandaat**

Zoek altijd naar zoveel mogelijk speelruimte, of je nu bewoner, ondernemer, ontwikkelaar of gemeentelijk projectleider bent. Als gemeentelijk projectleider stel je de nodige speelruimte veilig door intern te zorgen voor je mandaat. Zoek de grenzen van de beleidskaders op en probeer die ook eens te overschrijden. Zorg voor rugdekking, in de eerste plaats bij de mensen die het project uiteindelijk moeten uitvoeren en/of beheren. En desnoods hogerop. Wek als (assistent) projectleider bij externe samenwerkingspartijen niet de indruk dat je alles kunt oplossen, maar wees open en transparant over zaken die je nog intern moet checken. Ben je marktpartij, vraag hier dan ook om. Heb er begrip voor dat niet alles kan en denk mee over wat er nodig is om mensen te overtuigen.

- **Geen weging vooraf**

Geef de ene belanghebbende niet bij voorbaat al meer gewicht dan de andere. Het geeft namelijk een schurende situatie als iets wat mevrouw A zegt per definitie belangrijker zou zijn dan wat meneer B zegt. Iedereen heeft recht van spreken en het is aan de gespreksleider om te voorkomen dat één partij domineert. De weging van de input gebeurt naderhand, door de beslisser.

- **Kwaliteit vs kwantiteit**

Ga niet alleen voor kwantiteit (hoeveel handtekeningen staan eronder) maar ook voor kwaliteit (wie kan iets bijdragen, wie heeft nuttige expertise).

- **Samen of afzonderlijk**

Vaak werkt het goed wanneer mensen met uiteenlopende meningen in één participatietraject samenkomen. Zij horen dan immers uit de eerste hand de standpunten van anderen, wat de kans vergroot dat men zich in elkaar kan verplaatsen en begrip kan opbrengen voor andermans standpunt. Maar soms heeft één groep(je) zo'n specifiek belang dat anderen helemaal niet raakt of niet interesseert, dat het praktischer is om met dit groepje afzonderlijk om tafel te gaan. Belangrijk is wel dat beide groepen op de hoogte blijven van elkaars vorderingen. Een transparant proces dus.

- **Politiek**

Het principe van participatie is dat je als gemeente invloed uit handen geeft. Dan moet je dus als raadslid niet mee-participeren. Raadsleden kunnen wel toehoorder zijn bij openbare participatie- en informatiebijeenkomsten. Een wethouder kan – als uitvoerder van raadsbesluiten – wel een rol hebben bij openbare bijeenkomsten, denk aan de start of afsluiting van een participatietraject. Raadsleden en wethouders zijn niet aanwezig bij besloten werkgroepsessies, omdat hun aanwezigheid al snel kan domineren – zelfs als ze zich niet in de discussie mengen. Afhankelijk van de omvang en impact van een participatietraject dient de raad minstens te worden geïnformeerd en eventueel om een akkoord te worden gevraagd voor het te volgen traject. Hierbij moet voor raadsleden ook duidelijk zijn hoe zij gedurende het participatietraject worden geïnformeerd over de voortgang.

- **Omgang met media**

Journalisten zijn welkom bij openbare bijeenkomsten maar niet bij besloten werkgroepen.

- **Belofte maakt schuld**

Laat altijd iets horen binnen de afgesproken termijn. Kondig eventuele vertraging tijdig aan en verklaar die. Benoem expliciet de punten die men belangrijk vond en die daadwerkelijk zijn overgenomen. Benoem expliciet de punten die *niet* zijn overgenomen en beargumenteer waarom dat zo is. Als mensen inzien *waarom* iets niet kan of mag, hebben ze er meestal meer begrip voor. Herhaal bij de terugkoppeling nog eens wie het uiteindelijke besluit neemt, of participatie de inspraak vervangt of niet en wat de vervolplanning is.

Afspraken in andere gemeenten

- Meer inspiratie:
- Gemeente de Bilt (2019)
https://debilt.raadsinformatie.nl/document/7468016/1/Participatiebeleid_Bijlage1_-_Nota_Participatiebeleid
- Gooise meren
https://bestuur.gooisemeren.nl/fileadmin/Beleidsnota_s/Burgerparticipatie/Kadernota_Burgerparticipatie_Naarden_2013.pdf
- Gemeente Diemen
- https://www.bewonersaanzet.nl/wijkensites.dordrecht/up/ZwbgkldJihB_Burgerparticipatie_in_Diemen.pdf
- Voor burgerinitiatieven:
https://vng.nl/files/vng/vng/Documenten/Extranet/Bestuur/Werkboek_Help_een_burgerinitiatief.pdf
- Ombudsman:
https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/infomateriaal/participatiewijzer_februari_2014.pdf